

MESLEKİ MEVZUAT VE ETİK

*Alanda Yapılan Güncel Çalışmaların
Araştırılması ve Sunulması*

Dr. Taşkın Taştepe

**HASTANELERDE GÖREV YAPAN ÇOCUK GELİŞİMCİLERİN
ÇALIŞMA ORTAMLARI İLE MESLEKLERİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ
ANALYSIS OF VIEWS BY CHILD DEVELOPMENT
SPECIALISTS EMPLOYED WORKING IN HOSPITAL ON
THEIR WORK PROFESSION & ENVIRONMENTS**

**Taşkın Taştepe¹
Aysel Köksal Akyol²**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, hastanelerde görev yapan çocuk gelişimcilerin çalışma ortamları ile mesleklerine ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, Ankara ilinde hastanelerde görev yapmakta olan ve çocuklar ile birebir çalışan, araştırmaya gönüllü katılan 16 çocuk gelişimci çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmanın amacına ulaşmada uygun veriler elde edebilmek için nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi seçilmiş ve veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme formunda; katılımcılara ilişkin tanımlayıcı sorular, katılımcıların görev yaptıkları hastane ile birime ilişkin sorular ve görev yaptıkları hastanelerdeki çalışma ortamları ile mesleklerine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Araştırma sonucunda, hastanelerde görev yapan çocuk gelişimcilerin mesleklerine ilişkin olumlu algıya sahip olmalarına karşın görev yaptıkları çalışma ortamına ilişkin algılarının olumsuz olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk gelişimci, sağlık hizmetleri, hastane, çalışma ortamı, mesleğe ilişkin görüş

ABSTRACT

The present study aims to investigate the views of child development specialists serving at hospitals as regards their working environment and

¹ Öğr.Gör. Uzm., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü

² Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü

**SAĞLIK ALANINDA GÖREV YAPAN ÇOCUK GELİŞİMCİLERİN
UYGULAMALARININ İNCELENMESİ*****THE INVESTIGATION OF CHILD DEVELOPMENT SPECIALISTS' PRACTICES IN
THE HEALTH FIELD****Bil. Uzm. Ayten DOĞAN KESKİN (Sorumlu Yazar)**

Sağlık Bakanlığı, Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, dogan.ayten@gmail.com, Ankara/Türkiye

Hülya SALIK

Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara/Türkiye

Ayşenur AKBAŞ

Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara/Türkiye

Büşra BAYRAM

Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara/Türkiye

Prof. Dr Neriman ARALAnkara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, aralneriman@gmail.com,
Ankara/Türkiye**ÖZET**

Türkiye’de lisans düzeyinde çocuk gelişimi bölümleri sağlık bilimleri fakültelerine, sağlık bilimleri yükseköğretim kurumlarına ve sağlık yükseköğretim kurumlarına bağlı bulunmaktadır. Çocuk gelişimi bölümü, dört yıllık lisans eğitimi sonunda mezunlarına “Çocuk Gelişimci” unvanını vermektedir. Türkiye’de çocuk gelişimciler sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve diğer sektörlerde görev yapmaktadır. Türkiye sağlık eğitimi ve insan gücü raporuna göre, 2003-2013 yılları arasında toplam 3032 çocuk gelişimci mezun olmuştur. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’ne göre 0-18 yaş arasındaki her birey çocuk olarak kabul edilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ise 2017 yılı itibarıyla Türkiye’de toplam 22.891.140 çocuk bulunmaktadır. Tüm bu veriler Türkiye’deki çocukların gelişimlerini değerlendirecek, destekleyecek ve takip edecek çocuk gelişimi alanındaki sağlık lisansiyeri ihtiyacını ortaya koymaktadır. Çocukların gelişimsel, biyolojik ve psikolojik birçok gereksinimi bulunmaktadır. Bu gereksinimlerden bilişsel, dil, motor, sosyal, duygusal gelişim olmak üzere çocukların gelişim alanlarındaki gereksinimleri konusunda çocuk gelişimcilere görev ve sorumluluklar düşmektedir. Bu nedenle çalışmada, sağlık alanında görev yapan çocuk gelişimcilerin bağlı olduğu birimlerde yaptığı çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Sağlık alanında görev yapan çocuk gelişimcilerin uygulamalarının incelendiği bu çalışmada nitel yöntem kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma türüdür. Nitel araştırmada en yaygın olarak kullanılan veri toplama yöntemleri başında görüşme tekniği gelmektedir. Bu çalışmada da Sağlık Bakanlığı’na bağlı olarak çalışan toplam 381 çocuk gelişimciden 16’sı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu ve Türkiye Halk Sağlığı Kurumu’na bağlı olarak Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Aydın, Samsun ve Manisa illerinde görev

* I. Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur. I. Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi, Adnan Menderes Üniversitesi, 29 Haziran-01 Temmuz 2017, Aydın.

HASTANEDE GÖREV YAPAN ÇOCUK GELİŞİMCİLERİN ÇALIŞMA KAPSAM VE KOŞULLARI İLE İŞ DOYUMLARININ İNCELENMESİ ⁽¹⁾

ANALYSIS OF WORKING SCOPE AND CONDITIONS, AND JOB SATISFACTION OF CHILD DEVELOPMENT SPECIALISTS WHO ARE EMPLOYED AT HOSPITALS

Bedriye Tuğba KARAASLAN¹, Taşkın TAŞTEPE², Aysel KÖKSAL AKYOL³

¹ *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Aydın / Türkiye*

^{2,3} *Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara / Türkiye*

ORCID ID: 0000-0001-8512-8908¹, 0000-0003-2603-4041², 0000-0002-1500-2960³

Öz: **Amaç:** Araştırmanın amacı, Türkiye’de hastanelerde görev yapan çocuk gelişimcilerin çalışma kapsam ve koşulları ile iş doyumlarının incelenmesidir. **Yöntem:** Çalışma grubunu, 18 ilde 35 farklı hastanede görev yapan, gönüllü olarak araştırmaya katılan 62 çocuk gelişimci oluşturmaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen ‘Çocuk Gelişimci Çalışma Kapsam ve Koşulları Anketi’ ile Çakmur ve Kılıç (2010) tarafından geliştirilen ‘Geliştirilmiş İş Betimlemesi Ölçeği (GİBÖ)’ kullanılmıştır. Çalışma kapsam ve koşullarına ilişkin veriler frekans ve yüzde; ölçeğe ilişkin veriler ise tepe değeri, ortanca, aritmetik ortalama ve standart sapma ölçütleri ile sunulmuştur. Katılımcıların GİBÖ’den aldıkları puanların yaş, medeni durum, lisansüstü eğitim ve hastanede çalışılan süre değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğunun araştırılması amacıyla ‘Kolmogorov-Smirnov Uygunluk Testi’, her bir değişken için normal dağılım varsayımı karşılandığı için, ‘Bağımsız Örneklem için t Testi’ kullanılmıştır. **Bulgular:** Çalışma grubunun yarısının gelişim ünitelerinde, daha az sayıda çocuk gelişimcinin ise yataklı servislerde hizmet sunduğu belirlenmiştir. Çocuk gelişimcilerin 17 farklı uzmanlık alanında sağlık personeli ile çalıştığı, en sık çalışılan sağlık personelinin pediatrist olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Çocuk gelişimcilerin çalışmalarını kolaylaştıran etmenler, görev tanımının bilinmesi ve transdisipliner yaklaşım iken; zorlaştıran etmenler, görev tanımının bilinmemesi ve fiziksel koşulların yetersizliği. Katılımcıların yaş, medeni durum, lisansüstü eğitim ve hastanede çalışılan süre değişkenleri ile GİBÖ’den aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. **Sonuç:** Sonuçlar, çocuk gelişimcilerin çalışma kapsam ve koşullarının hastanelerdeki gereksinimlere göre çeşitlilik gösterdiğini; katılımcıların büyük çoğunluğunun hastanede çalışmaktan memnun olmasına karşın, bu memnuniyetin ölçek puanlarına yansımadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Gelişimci, Hastane, Çalışma Koşulları, İş Doyumu

Abstract: **Aim:** The objective of this research is to observe the working scope and conditions, and job satisfaction of child development specialists employed at hospitals in Turkey. **Method:** The study is comprised of 62 volunteer child development specialists, working at 35 different healthcare institutions in 18 provinces. ‘Child Development Specialist Working Conditions Questionnaire’, and ‘Enhanced Job Definition Scale (EJDS)’ were used as data collection tools. Data on working scope and conditions were presented by frequency and percentage, while data in the EJDS were presented by mod, median, arithmetic mean and standard deviation. It was examined whether the scores of the participants in the EJDS differed significantly with the variables of age, marital status, postgraduate education and the length of time spent in the hospital. ‘Kolmogorov-Smirnov Goodness-of-fit Test’ was used to investigate the normal distribution suitability of the data. Since the normal distribution assumption is met for each variable, ‘Independent Samples t Test’ is used. **Findings:** Half of the participants provided services in child development units of hospitals, while fewer provided support for those hospitalized for treatment. Participants worked with healthcare staff from 17 different areas of expertise, mostly pediatricians. Facilitative factors for performing the participants’ job were full comprehension of the child development specialist’s exact job definition, and the existence of a transdisciplinary approach; restraining factors being lack of knowledge on their job definition, and inadequacy of physical working conditions. There is no significant difference between participants’ scores of EJDS and variables of age, marital status, postgraduate education and the length of time spent on the hospital. **Conclusion:** The results showed that working conditions and job definitions of child development specialists employed at hospitals varied according to the specific needs of each individual facility, and although the majority expressed contentment about working in hospitals, this could not be reflected by the EJDS scores.

Key Words: Child Development Specialist, Hospital, Working Conditions, Job Satisfaction

Doi: 10.17359/ACED.2018.2.1

(1) *Sorumlu Yazar: Bedriye Tuğba KARAASLAN, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Aydın / Türkiye, tuğba.karaaslan@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 02.03.2018, Kabul Tarihi / Accepted: 28.08.2018 Makalenin Türü: Type of article (Araştırma ve Uygulama / Research and Application) Çıkar Çatışması / Conflict of Interest: Yok / None Etik Kurul Raporu Yok / None*

Araştırma

Makale Geliş Tarihi:08.02.2018

Makale Kabul Tarihi:17.09.2018

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞINDA ÇOCUK GELİŞİMCİ OLMAK

Being a Child Development Specialist in the Ministry of Family and Social Policies

Elifcan CESUR*

Aysel KÖKSAL AKYOL**

* Arş.Gör., Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Çocuk Gelişimi Bölümü

** Prof.Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü

ÖZET

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na (ASPB) bağlı kuruluşlarda görev yapan çocuk gelişimcilerin çalışma koşullarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılan, nitel modelde tasarlanan bu çalışmada, durum deseni ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ASPB'ye bağlı kuruluşlarda görev yapmakta olan ve araştırmaya gönüllü katılan on üç çocuk gelişimci oluşturmuştur. Araştırmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanmış ve içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. İçerik analizi için katılımcıların cevapları doğrultusunda kategoriler oluşturulmuştur. Araştırmanın geçerliğini arttırmak amacıyla katılımcıların cevaplarından doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırma bulgularına göre, ASPB'ye bağlı kuruluşlarda sosyal çalışma görevlisi başlığı altında her meslek grubundan aynı işi yapmasının beklenmesi araştırmaya katılan çocuk gelişimcilerin memnun olmadıkları temel sorundur.

Anahtar Sözcükler: Çocuk gelişimci, sosyal çalışma görevlisi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, sosyal hizmetler, nitel model

ABSTRACT

In this study aiming to examine the views of child development specialists working in institutions affiliated with The Ministry of Family and Social Policies (MFSP) about working conditions and being designed in the qualitative model, case pattern and snowball sampling method, which is among purposeful sampling methods, were used. The sample group of the

Çocuk gelişiminin dünü, bugünü ve yarını

The past, present, and future of child development

Ayten Doğan-Keskin¹, Nur Pınar Bayhan²

Makale Geçmişi

Geliş : 16 Nisan 2020
Düzeltilme : 18 Temmuz 2020
Kabul : 20 Ağustos 2020

Makale Türü

Derleme Makale

Article History

Received : 16 April 2020
Revised : 18 July 2020
Accepted : 20 August 2020

Article Type

Review Article

Öz: Çocuğun ögesi olduğu çalışmalar birçok disiplinin ilgi alanına girmektedir. Türkiye’de çocukların gelişimleriyle ilgilenen bilim dalı ise çocuk gelişimidir. Çocuk gelişiminin geçmişten günümüze yaşadığı değişim sürecini incelemek bu çalışmanın başlıca amacını oluşturmaktadır. Türkiye’de lisans düzeyinde ilk Çocuk Gelişimi bölümü 1968 yılında Hacettepe Üniversitesi’nde kurulmuştur. 2020 yılında Türkiye’de lisans düzeyinde 86 Çocuk Gelişimi bölümü bulunmaktadır. 2019 yılı tercih kılavuzuna göre lisans düzeyinde çocuk gelişimi bölümlerinde toplam 4019 kontenjan bulunmaktadır. Türkiye’de bulunan Çocuk Gelişimi bölümlerinde toplam 255 akademik personel bulunmaktadır. 2003-2018 yılları arasında Çocuk Gelişimi mezun sayısı 6468’dir. Çocuk Gelişimciler sağlık, eğitim, sosyal hizmet, adalet ve diğer alanlarda görev yapmaktadır. Çocuk gelişimi bölümü 52 yıllık geçmişi, binlerce mezunuyla milyonlarca çocuğa hizmet etmektedir. Çocuk gelişimi bölümlerinin sayısının artmasıyla %28’i çocuk nüfusuna sahip olan Türkiye’deki tüm çocuklara ulaşmak hedeflenmektedir. Bu hedefte birincil amaç çocukların sağlığının korunması ve geliştirilmesidir. Çocukların sağlığının korunması ve geliştirilmesi için de daha fazla çocuk gelişimciye istihdam alanı oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk gelişimi, Çocuk sağlığı, Eğitim.

Abstract: Studies concerning children are conducted in many disciplines. In Turkey, universities operate child development departments that focus specifically on this field of study. The present study examines the change experienced in the child development discipline from the past to the present. The first department of child development at the undergraduate level in Turkey was established in Hacettepe University in 1968. As of 2020, there are 86 have departments of child development in Turkey. The college admissions guide for 2019, identifies 4019 undergraduate places offered by departments of child development. Departments of child development employed 255 faculty members in 2020. Between 2003 and 2018, departments of child development graduated 6468 students. Child development graduates work in the health, education, social services, justice, and other fields. With a 52-year history and thousands of graduates to date, the departments of child development today provide services to millions of children. The ultimate goal is to ensure the necessary coverage to all children in Turkey, who account for 28 percent of the population, by increasing the number of departments of child development. The main goal in this regard is to protect and improve child health, which requires the employment of more child development specialist across the country.

Keywords: Child development, Child health, Education.

DOI: 10.24130

Başlıca Yazar:

¹ T.C. Sağlık Bakanlığı, dogan.ayten@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1163-4856

² Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, pinars@hacettepe.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5466-0376

MESLEKİ MEVZUAT VE ETİK

*Alanda Yapılan Güncel Çalışmaların
Araştırılması ve Sunulması*

Dr. Taşkın Taştepe